

JEDENÁCT STATEČNÝCH, dvě jabloně, dub, lípa a mnoho dalších

Jedenáct loňských účastníků fotosoutěže na téma MŮJ STROM má naše velké poděkování. Především proto, že se rozhodli věnovat svůj čas přemýšlení o tom, který je jejich oblíbený strom. Také za to, že někteří se k němu opakovaně vraceli, aby ho mohli zachytit v různých ročních obdobích. Navíc zadání bylo stejně jako vloni ztížené o podmínku doprovodit zaslané fotografie textem, který měl strom představit. U fotografické soutěže je sice nezvyklé motivovat autory k tvořivosti v oblasti psaného slova, ale nám se rok předtím tento model osvědčil, a tak jsme u něj zůstali. A dostali jsme odměnu v podobě fotografií a doprovodných textů psaných srdcem. Do výběru účastníků se dostaly dvě jabloně, dva duby, metasekvoje, buk, olivovník, třešeň, zerav, smrk, lípa a javor. A protože o radost z tvorby účastníků i „diváků“ nám jde v této soutěži především, prohlašujeme, že i letošní téma cíl splnilo.

SVĚT SE ZMĚNIL

V roce 2022 jsme vstoupili vlastně už do třetího roku, kdy je hodně věcí jinak. Svět, který jsme znali, je pryč. Strašidlo viru obchází kolem a neobejdeme se bez sledování pravidel, pokud chceme ven a mezi lidi. Naše přátele často nepoznáme, protože jim nevidíme do obličeje a k obyčejnému přátelskému objetí se mnozí neodvažují. A nevíme, kdy to skončí. To je nejistota úplně jiného druhu, než si většina z nás dokázala představit. Jak s tím souvisí naše fotosoutěž? Přinejmenším tak, že se snažíme motivovat autory, aby v tvorbě hledali svoje vlastní důvody k radosti. Zaujetím a soustředěním na pozitivní stránky života lze dojít k většímu klidu a k jistotě. Jde především o naše vnitřní nastavení. Soustředění se na vlastní hodnoty, o které se můžeme opřít, zaměření na to, co nám dělá radost, to je jeden z návodů, jak „přežít“.

JDĚTE DO PŘÍRODY

Jednou z nezpochybnitelných jistot, které přinášejí klid, je pobyt v přírodě, a nemusí to být zrovna Boubínský prales. Když můžete jít do lesa, máte už skoro vyhráno. V tom je velká výhoda těch z nás, kteří žijeme na venkově nebo v místech, odkud je do přírody blízko. Pro mě je takovým denním elixírem procházka kolem splavů Čeladenky. Nikdy se z ní nevrátím „stejná“. Miluji zvuk zurčící, živé vody, ať je to hučení splavů, nebo šumění řeky v peřejích mělkých a kamenitých úseků koryta. Tam jsem doma, u sebe. Mám tam i svoje stromy. Dva jasany, které jsou opravdu ztepilé, anebo skupinku dubů zimních. Tu tvoří jeden větší strom, určitě rodič těch menších, s útlými kmeny, které se derou ke světlu v jeho těsné blízkosti. Na jaře a v létě si jich skoro nevšimnete, ale na podzim se jejich zubaté listy rozzáří červeně jako semaforey a na cestě je z nich za pár dnů celý slavnostní koberec. Níž po proudu chodím ke splavu pozdravit náš „vánoční“ stříbrný smrček, který jsme tam před pár lety zasadili s pomocí kamaráda. Daří se mu moc dobře, když jsme ho sázeli, měl málo přes půl metru a dneska na jeho špičku už ani nedosáhnou.

Ano, mnoho z nás vyráží do přírody, někteří do lesa za tichem, jiní na hory kvůli intenzivnímu pohybu. Víám také, že mnohým stačí, anebo kvůli jejich nemoci musí stačit, i míň. Jako třeba některým našim pacientům. Rozkvetlá fialka na okenním parapetu, truhlík muškátů na balkoně, anebo právě „jejich“ strom na zahradě za domem, jablono, kterou zasadil děda. Máme kolem sebe tolik přírodních darů, ze

kterých můžeme čerpat sílu a vnitřní klid. Stačí k tomu jen docela málo – všimnout si jich a nechat je „mluvit“.

A tím jsme u tématu letošní soutěže *Můj strom*: „Vyberte ze svého archivu nebo vyfotografujte v různých ročních obdobích SVŮJ STROM. A současně nám napište, proč jste si ho vybrali a co o něm víte.“ Chtěli jsme účastníky dostat do přírody, inspirovat je k hledání jejich oblíbeného stromu a k tomu, aby přemýšleli o tom, co pro ně znamená. Mohli pátrat i ve svých archivech, protože také to většinou přináší radostné vzpomínky. A fotografovat, napsat a svou radost sdílet...

ŠEST ČLENŮ POROTY

Soutěžní podmínkou doplnit fotografie textem jsme zároveň ztížili rozhodování porotcům, protože od nich jsme si též vyžádali text. Poprosili jsme je, aby vybrali jednoho účastníka, od něhož se jim líbí kombinace fotografií a doprovodného textu. A aby krátce napsali, proč se jim líbí.

Členky a členy poroty jsme letos spravedlivě vyvážili, protože jsme si všimli, že se přece jen liší mužský a ženský pohled na krásu, a to i pokud jde o fotografie. Do poroty jsme proto přizvali třetí ženu, fyzioterapeutku Dobroslavu Havránkovou, vedoucí wellness provozu. Jako každoročně byla členkou poroty kolegyně z oddělení marketingu Blanka Ochmanová, z týmu Televize Ondřejka Jiří Matýsek a externí spolupracovník David Věžník a provozní náměstek Tomáš Bajgar. Výběr porotců uvádíme spolu s texty a fotografiemi jejich vybraných autorů dále.

MŮJ STROM

Tomáš Bajgar: Líbí se mi **jabloň od Ivana Makového**. Je krásné, pokud něco může dělat radost již páté generaci. Člověk si na stromě může promítnout osudy lidí, které znal a zná a má je rád. Strom stále poskytuje přístřeší i ptákům.

Ivan Makový: Příběh této jabloně „kožušky“ začíná zasazením mým dědečkem v roce 1929, v době první republiky, jedenáct let od vzniku samostatného státu, na pozemku naší rodiny Makových. Zažila krizi, druhou světovou válku, socialismus, sametovou revoluci i český kapitalismus. Tuhé zimy, krásná jara, horká léta i sychravé podzimy. Plodila metráky zimních jablíček, která chutnala sladkokysele a byla nejlepší v zimě jako sušené křížaly. Učili jsme se na ní lézt jako malí a k tomu slouží ještě dnes už vlastně páté generaci. Nikdy nerostla rovně, a když její jádro začalo trouchnivět, byla vyztužena dokonce v 70. letech betonem. Když ale asi před patnácti lety za jedné říjnové noci napadlo skoro půl metru těžkého sněhu na ještě neopadanou jabloň plnou listů, tíhu nevydržela, zapraskaly kořeny a ohnula svůj kmen skoro až k zemi. Tehdy jsme si mysleli, že už nastal její konec. Ale po drastickém ořezání polámaných větví a podložení kmene jsme si řekli, že jí dáme ještě šanci. A naše kožuška se na jaře odvdělila bílorůžovými květy! Nevíme, kde bere i po devadesáti letech sílu, aby se znovu zazelenala a ještě pár květů vykvetlo. Vždyť nemá skoro žádnou kůru, pod kterou by měla téct míza, a kmen porostlý mechem je už vykotlaný tak, že jím je vidět skrz... Je to naše paměť rodiny... Snímky byly pořízeny na jaře 2021.

(Poznámka: Příběh jabloně nám pan Makový poslal už vloni v květnu. A byl v té době úplně prvním účastníkem soutěže, což nám dávalo naději, že téma si své další fotografie najde v průběhu roku. V té době usilovně pracovali autoři Petr Anderle a Oldřich Boháč na textech knihy Hajní a hájenky Beskyd, a tak jsem jim příběh poslala, jestli by se jim tematicky nehodil. K našemu překvapení zjistili, že tatínek pana Makového Arnošt je myslivec a navíc v místních lesích vyrůstá mnoho stromků zasazených jeho rukama. Proto můžete v knize od strany 362 najít příběh s názvem Maková jabloňka a vyprávění o několika generacích rodiny Makových.)

Dobroslava Havránková: Stromy, ze kterých jsme mohli vybírat v soutěži, mají kromě své jedinečnosti a krásy navíc jeden důležitý pohled, podle kterého jsem právě vybrala **jabloň Petra Adamiše**. Bohužel často ztrácíme schopnost vstupovat do vztahu s prvky v přírodě, jako jsou řeky, hory, stromy... Vlastně málokdy nás napadne, že lze mít vztah s řekou, která protéká krajinou, nebo s konkrétním stromem, který tu roste po generace a byl svědkem, když se něco důležitého v našich životech dělo. Byl tady, i když se mnohé skutečnosti měnily pomalu, tak, že jsme si toho ani nevšimli. Tento můj pohled právě splňuje strom - jabloň, která něco pamatuje. Je stará tak, jak by mohl být dlouhý jeden naplněný život. Pamatují jej nejméně 3 generace a jistě i vzhledem k jeho dobré kondici a síle si bude moci užívat jeho krásy i užitku i ta další. Vždyť pálenka z jablíček v zimě krásně zahřeje a budou z ní mít užitek i ptáci a zvířata, která si na planých jablíčkách pochutnají.

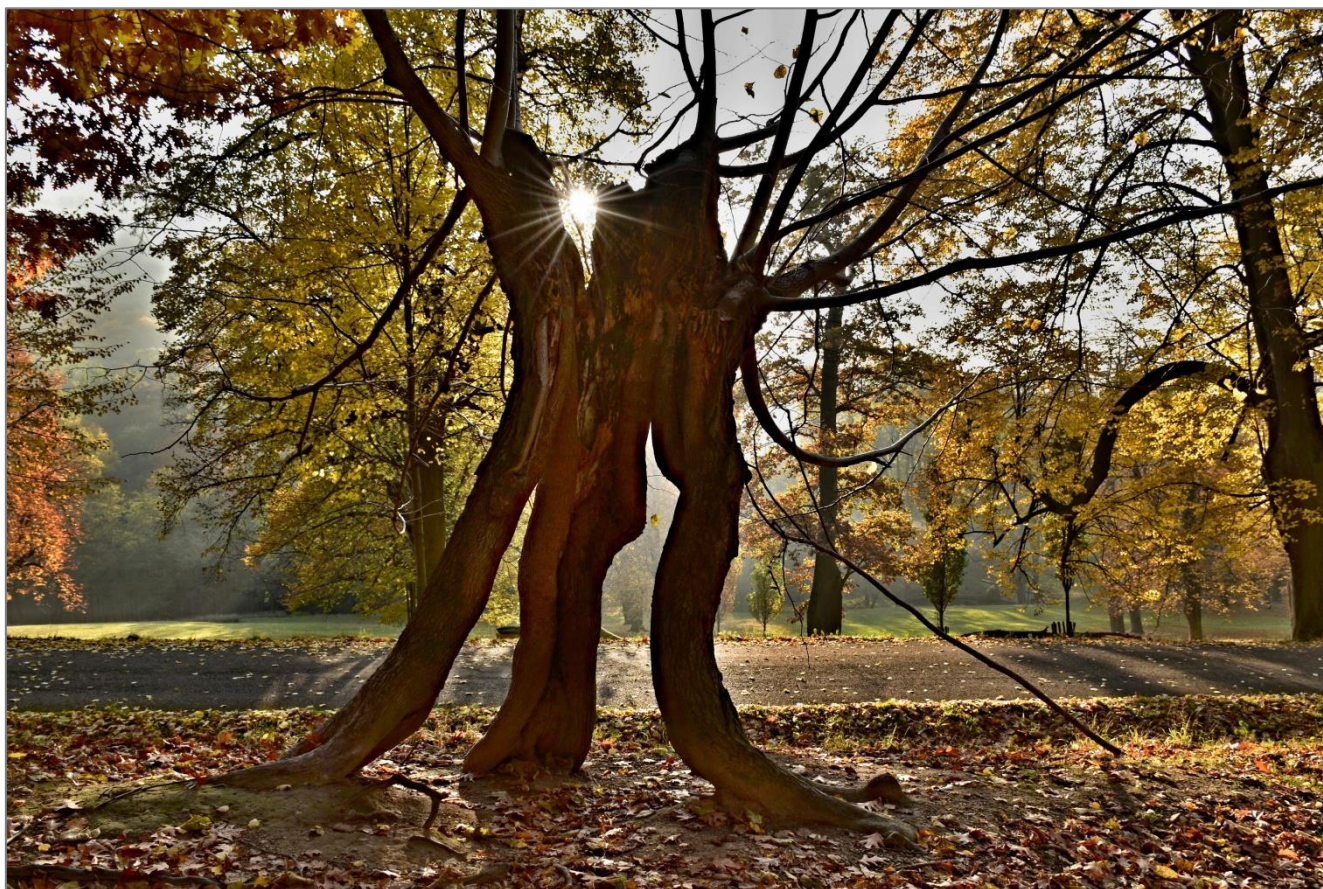
Petr Adamiš: Zasílám foto do soutěže Můj strom. Je to jabloň, která roste na naší zahradě, přibližný věk 70-90 let, obvod kmene je 197 cm. Zasadil ji zřejmě můj děda, který se narodil 1882 a zemřel 1949. Plody nejsou ještě šlechtěné, a proto nemají dnešní standartní sladkost a chuť. Používaly se do zelí, když se nakládalo, a páčil se ve velkém kalvados. V zimě se dávala jablka srnkám, zajíčkům a v oblibě je mají ptáčky.

Jiří Matýsek: Můj hlas letos dostane **Jabloň kožuška** od pana **Ivana Makového**. Přesto je v této naší soutěži tolik krásných příběhů a fotografií, které by mne ani nenapadlo, že potkám. Přitom jsou vesměs v našem kraji. Letos bylo těžké vybrat podle jednoho „parametru“. Když se na vše podívám komplexně, vyhrává to Kožuška. Je mi blízká svou nezdolností, když už je na odpis, vždy překvapí. Stále bojuje. Je mi to vlastně blízké, vídám takovou vytrvalost v práci. Potkávám tolik příběhů, kdy člověk bojuje s nepřízní osudu, nemocí a snaží se vrátit do toho lepšího života. Strom je také živý organismus, své místo si sice občas nevybere sám, ale když už tam roste, musí se poprat se svým okolím. Kožuška to zvládá i proti betonu, proti velké váze mokrého sněhu. Nevzdává se... Tak proto dostává můj hlas.

(Poznámka: Jabloň kožuška pana Makového již má hlas Tomáše Bajgara, text je uveden výše.)

Blanka Ochmanová: Na první pohled mne zaujala fotografie pod názvem „**Lípa Trojnožka**“, kterou do soutěže zaslala paní **Milena Vaculová**. Hukvaldská obora je plná zajímavých stromů, z nichž některé jsou i památkově chráněné. Snad není člověka, který by si zde při procházce nevyfotil zajímavý kořenový systém stromů nebo nějaký ten prastarý buk či lípu. Lípa Trojnožka je taktéž unikátní a

zvláště pak, když fotografka zachytila nejen krásně zbarvené listy, ale i slunce s jeho paprsky. A jak píše, je rozevřená jako kniha, každý si může přijít přečíst nějaký ten zajímavý příběh nebo kapitolu ☺ Fantazii se meze nekladou ☺

Milena Vaculová: V nádherné hukvaldské oboře, která je jednou z největších i nekrásnějších obor u nás, je mnoho překrásných, vzácných a památných stromů, které můžeme obdivovat v každé roční době. Dnes bych vám ale jeden strom chtěla představit trochu blíže. Kdo zde byl, tak ví. Roste na rozcestí Hradní vrch a obora. Kolem jsou překrásné staleté lípy, a když začnou kvést, je to tady jako v obrovském voňavém úlu, těch včeliček a té vůně, jedním slovem nádhera. A právě na tomto rozcestí je také ona lípa, kterou chci představit. Není ale velická tak, jako její vážené lípové kolegyně v hukvaldské aleji, ale co se týče historie a síly, nezádá si s nimi.

Kmen oné úžasné lípy vypadá jako trojnožka, proto jsem jí dala toto jméno. Co se jí stalo v dobách minulých? Zasáhl ji blesk, napadly houby, anebo... Ale to jsou jen mé domněnky. Zkrátka lípa, náš nádherný národní strom, který stále každoročně po naší zemi vysazujeme. I když tato hukvaldská Trojnožka je svým tvarem zcela ojedinělá, má i ona v sobě tolik síly, že roste a kvete stále dál. Je rozevřená jako kniha, jen se v ní naučit číst. Až tudy kolem půjdete, vzpomeňte si, jak se jmenuje. Lípa Trojnožka.

David Věžník: Fotografové měli tentokrát nelehký úkol: podělit se se svým příběhem, mnohdy až intimním zážitkem, a to prostřednictvím nejen obrázku, ale i textu. Na mně jako porotci pak bylo nechat na sebe působit tato vyprávění v jakési komplexní podobě. Ano, Lázeňská stopa je v první řadě soutěž fotografická, takže nejprve jsem na sebe nechal působit jen snímky. Až pak si k nim přečetl ty příběhy. A jsem rád, že fotografie, které se mi jevily jako technicky nejzdařilejší, zároveň doplnila i krásná slova. Ono vyfotit strom není vůbec jednoduché, že? **Dub na golfovém hřišti** u LD Polárka má

tu výhodu, že je sám o sobě fotogenický. **Romana „Pocahontas“ Konečná** ale dokázala zachytit jeho výjimečnost i svým povídáním, a tak můj hlas dostává právě ona.

Romana Konečná: Můj strom, dub, odhaduji, že letní, mohu fotografovat pouze v průběhu svého rehabilitačního pobytu v BRC Čeladná. Můj pobyt je vždy v LD Polárka, právě blízko golfového hřiště, kde tento dub vyrostl. V jiném ročním období se sem bohužel nedostanu.

O tomto „mém“ nejmilejším stromu jsem se již zmínila vloni v článku v časopisu Čeladenská fontána. Tento dub je právě ten, se kterým se vítám při mých pravidelných ranních vycházkách a loučím na jejich konci. Taktéž bych mohla říci, že se s ním vždy po roce, po příjezdu, vítám, a na konci pobytu, před odjezdem domů, loučím. Je nám oběma vždy o rok více a také oběma nám přibývá nějaký ten „šrám“. Je pak krásné a obohacující sledovat, jak v průběhu 6 týdnů mění strom svůj vzhled. Na počátku „nahatý“ a na konci v krásném zeleném „obleku“. Dalo by se říci, že v 6 týdnech projde všemi ročními obdobími.

(Moje dcera se vyjádřila: Jako Pocahontas v kreslené pohádce chodila ke „své“ vrbě, Ty, mami, chodíš ke „svému“ dubu :-). Zasílám 5 fotografií do soutěže a dovoluji si přidat jednu navíc mimo soutěž, kterou jsem nazvala: Já a můj zamilovaný strom.

AAA: Rozhodování o mém jediném „favoritovi“ bylo opravdu těžké. Měla jsem totiž v loňské soutěži hned čtyři. A tak jsem se rozhodla počkat na výběr mých kolegů a kolegyň v porotě, než definitivně jeden z nich vyberu za sebe. Jejich volba mi to ale nijak neusnadnila, protože moje tipy jsou zde nakonec všechny. Tak co s tím? Dvě čeladenské jabloně (autoři Petr Adamiš a Ivan Makový), dub letní

(Romana Konečná), nebo snímek lípy Trojnožky (Milena Vaculová)? Rozhodla jsem se dát hlas **dubu letnímu**, protože fotografie **Romany Konečné** pořízené v šesti týdnech jeho života jsou prostě úchvatné a zachycují jeho různé proměny. Je mi také blízké, jak popisuje svoje pocity ze setkání s tímto stromem, mám to v životě podobně. (*Text o dubu je uveden výše.*) Rozumím, jak se těší, až ho uvidí, a jakou má radost, když najde dub v pořádku. Jak píše, každý rok jim oběma přibývají šrámy. Paní Konečná ví moc dobře, o čem mluví, je naší každoroční pacientkou mnoho let. Měla by přijet i letos, a tak doufám, že se u nás zase její zdravotní stav zlepší, a že k tomu přispěje i její dub.

TLAČENICE NA STUPNÍCH VÍTĚZŮ

Součtem výběru jednotlivých členů poroty obsadily první a druhé místo vždy dva stromy.

1. místo – 2 hlasy:

Romana Konečná: *dub letní*; Ivan Makový *jabloň „kožuška“*

2. místo – 1 hlas:

Petr Adamiš *jabloň*; Milena Vaculová *lípa Trojnožka*

Vítězům gratulujeme, už jsme jim napsali a obdrží drobné ceny dle vlastního výběru. Všem účastníkům soutěže jsme též poděkovali za jejich příspěvky, nejzajímavější fotografie dalších stromů si můžete prohlédnout za tímto článkem.

Nyní tedy víte, jak se jednotliví porotci rozhodli. Vybrali jsme mozaiku stromů a inspirativních příběhů jejich lidských obdivovatelů a přátel. Je to, myslím, radostné a snad motivující čtení. Model soutěže fotografií doplněných texty funguje, a tak už nejspíš tušíte, že u něj zůstaneme i letos. A jste možná zvědaví, co jsme si jako téma vymysleli do dvanáctého ročníku soutěže.

FOTOGRAFIE S TEXTY I V ROCE 2022

Řeknu vám, rok od roku je těžší téma vymyslet a přitom se neopakovat, protože hodně témat jsme vystřídali a některá dokonce vícekrát. Účastníci minulých ročníků fotografovali na téma *Lázeňský život*, *Humor léčí*, *Slunce*, *Voda*, *Detaily*, *Příroda*, *Volné téma*, *Málo známé Beskydy*, *Pojďte s námi do parku*, *Mýma očima* a *Moje nejmilejší fotografie*. V některých letech se soutěžících nasbíralo i přes 40, ale ty roky jsou už bohužel pryč. V roce 2021 byl počet jedenácti účastníků druhý nejnižší, ale vzdávat se a soutěž ukončit nechceme. V těžkých letech, třeba takových, jaká máme právě za sebou, jdou samozřejmě myšlenky na kulturu stranou. Ale je to zároveň škoda, protože radost a povznášející zážitky nás činí psychicky odolnějšími. A vyrovnaná psychika, jak víme, je základním pilířem fyzické odolnosti a dobré imunity. Je něco, co potřebujeme v této době více?

MALÉ RADOSTI

Tématem XII. ročníku fotosoutěže Lázeňská stopa 2022 budou **MALÉ RADOSTI**. Vyzýváme fotografy k hledání a zobrazení toho, co jim v životě dělá „malou“ radost. O co se můžete spolehlivě opřít a zároveň podělit obrazově. Jako je třeba „obyčejný“ hrnek dobrého čaje, oblíbená kniha, hudební nástroj, pohodlná lenoška, výhled z okna, kvetoucí orchidej, hrající si kočka, klidná hladina rybníka... Okruh možných témat není nijak omezen, jde o váš osobní pohled. Zamyslete se nad tím, proč to tak je, a napište nám. Pomůžete nám svými fotografiemi a texty vytvořit sbírku malých radostí? Potěšíte a inspirujete ostatní? Co nejnaléhavěji vás k tomu vyzýváme! I takto můžete prospět svému zdraví...

Přesné podmínky uvádíme v letáku na straně ??, najdete ho i na www.brc.cz v Aktualitách.

Účastníci XI. ročníku fotosoutěže Lázeňská stopa 2021 na téma *Můj strom*. Děkujeme všem!

Petr Adamiš – Čeladná; *jabloň* na vlastní zahradě, zasazená dědečkem (1882–1949)

Jana Berková – Služovice; druh stromu neuveden, iluze tváře v kmeni stromu

Radim Čelechovský – Ostrava-Poruba; památný strom *Porubská metasekvoje čínská*, *buk lesní* a *olivovníky evropské* na řeckém ostrově Korfu

Pavla Dudysová – Český Těšín; druh stromu neuveden, nejvyšší strom při pohledu z okna AD Lara do parku rehabilitačního centra

Marie Hartmannová – Praha; *třešeň* na zahradě rodičů u Valašského Meziříčí, kterou zasadil tatínek autorky, když byla malá

Romana Konečná – Drásov; *dub letní* na golfovém hřišti v Čeladné

Ivan Makový – Čeladná; *jabloň „kožuška“*, zasazená dědečkem autora v roce 1929

Martina Marcalíková – Dolní Marklovice; *zerav obrovský* v Mostech u Jablunkova, sousedský strom přátelství

Pavla Olšerová – Ostrava-Zábřeh; *smrk* v Bělském lese

Jiří Roupá – Ostrava; druh stromu neuveden, „strom, který přežil kůrovce“

Milena Vaculová – Kunčice pod Ondřejníkem; *dub letní*, Dubisko - Valašsko tvrdé nad Kozlovicemi; *javor* na Gruni u pomníčku valašských ovcí; *lípa „Trojnožka“* v hukvaldské oboře

Radim Čelechovský: Porubská metasekvoje čínská, památný strom

Marie Hartmannová: Rozkvetlá třešeň na zahradě u rodičů

*Martina Marcalíková: Zerav obrovský,
sousedský strom přátelství*

Pavla Olšerová: Smrk, který se smál v Bělském lese